

Dosarul nr. 3ra-984/21

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov)

Î N C H E I E R E

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Nina Vascan
Victor Burduh
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Constantin Belopșițki,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Constantin Belopșițki, candidat independent la funcția de deputat în Adunarea
Populară a Găgăuziei pe Circumscripția Electorală Chioselia Rusă nr.33, împotriva
Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, terțe persoane Consiliul electoral pe
circumscripția Comrat nr.1 și Ilia Uzun cu privire la anularea actului administrativ,
împotriva hotărârii din 18 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a
fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată în contencios
administrativ depusă de Constantin Belopșițki,

c o n s t a t ă :

La 18 septembrie 2021, Constantin Belopșițki, candidat independent la funcția de
deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe Circumscripția Electorală Chioselia
Rusă nr.33, s-a adresat la Curtea de Apel Comrat cu cerere de chemare în judecată în
contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, terțe
persoane Consiliul electoral pe circumscripția Comrat nr.1 și Ilia Uzun cu privire la
anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.64/2 (302) din 17
septembrie 2021 „Cu privire la contestația lui Ilia Uzun, candidat la funcția de deputat
în Adunarea Populară a Găgăuziei pe Circumscripția Chioselia Rusă nr.33 împotriva
Hotărârii Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr.1” ca fiind ilegală și
menținerea Hotărârii nr.56 din 16 septembrie 2021 a Consiliului electoral pe
circumscripția Comrat nr.1 „Cu privire la examinarea contestației candidatului la
funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, Constantin Belopșițki” și
Hotărârii nr.58 din 17 septembrie 2021 a Consiliului electoral pe circumscripția
Comrat nr.1 „Pentru modificarea Hotărârii nr. 33 din 23 august 2021 „Cu privire la
formarea Consiliului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr.58 pentru
pregătirea și desfășurarea alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, stabilite pentru
19 septembrie 2021”.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că prin Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr.450-XLVIII/VI din 11 iunie 2021 „Cu privire la stabilirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”, a fost stabilită data desfășurării alegerilor în organul legislativ al UTA Găgăuzia pentru data de 19 septembrie 2021.

Prin Hotărârea nr.30/1 (123) din 20 iulie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei au fost formate circumscripțiile pentru alegeri în Adunarea Populară a Găgăuziei, stabilite pentru data de 19 septembrie 2021, a fost aprobată numerotarea acestora și hotarele secțiilor de votare. Circumscripției electorale sat. Chioselia Rusă i-a fost atribuit numărul 33, în limitele hotarelor localității respective.

Prin Hotărârea nr. 36/4 (146) din 28 iulie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, a fost format Consiliul Electoral de Circumscripție Comrat nr.1 și componența de personal al acestuia.

A susținut reclamantul că la 28 iulie 2021 a fost înregistrat în calitate de candidat independent la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe Circumscripția Electorală Chioselia Rusă nr. 33, fapt ce se confirmă prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.36/2 (144).

Prin Hotărârea nr.34/2 (136) din 26 iulie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, unul din oponenții săi Ilia Uzun, a fost înregistrat candidat independent la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei.

A menționat Constantin Belopșitki că în conformitate cu art.29 alin.(9) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, adoptat prin Legea UTA Găgăuzia nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015, listele candidaturilor membrilor birourilor electorale se prezintă de către Consiliul local.

Prin decizia nr.5/5 din 29 iulie 2021 a Consiliului local Chioselia Rusă s-a dispus de a propune în componența Biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă a următoarelor persoane: 1) Mari Melinicenco; 2) Mariana Gospodinova; 3) Valentina Dragoi; 4) Jana Sudi, iar în componența de rezervă: 1) Natalia Sîbii; 2) Mariana Nazarenco; 3) Valentina Balaș; 4) Maria Melinicenco; 5) Tatiana Berova.

Prin Hotărârea nr.33 din 23 august 2021 a Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr. 1, la propunerea organului administrației publice locale, a fost aprobată următoarea componență a biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr.58: Maria Melinicenco, Mariana Gospodinova, Valentina Dragoi, Janna Sudi, Anatolie Sîbii, Natalia Sîbii, Mariana Nazarenco, Valentina Balaș, Maria Melinicenco, iar Tatiana Berova a rămas în rezervă pentru a fi inclusă în componența biroului electoral de circumscripție.

Potrivit procesului-verbal nr.5 din 29 iulie 2021 al ședinței Consiliului sătesc Chioselia Rusă, r-nul Comrat, la ședința Consiliului au participat următorii consilieri locali: 1) Serghei Crîșmaru; 2) Tatiana Terzinova; 3) Maria Davidescu; 4) Dmitrii Sîbii; 5) Roman Tauci; 6) Ivan Nazarenco; 7) Liudmila Sîbii.

A reținut reclamantul că o parte din membrii propuși și votați ai biroului electoral de circumscripție sunt rude apropiate (soț/soție) ai consilierilor Consiliului sat. Chioselia Rusă, care le-a înaintat candidatura și respectiv i-au votat pe aceștia.

Astfel, Anatolie Sîbii este soțul consilierului local Liudmila Sîbii; Natalia Sîbii este soția consilierului local Dmitrii Sîbii; Mariana Nazarenco este soția consilierului Ivan Nazarenco; Valentina Balaș este soția consilierului Serghei Crîșmaru, iar

membrului biroului de circumscripție, aprobat de Consiliul local, Mariana Gospodinova, este soția Primarului sat. Chioselia Rusă.

Totodată, a evidențiat reclamantul că viza de reședință și de domiciliu a Marianeii Gospodinova, este identică cu domiciliul și reședința unuia dintre concurenții electorali la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei și anume, Ilia Uzun: XXXXX.

Mai mult ca atât, la ședința Consiliului local din 29 iulie 2021, referitor la această chestiune, discurs a ținut Primarul sat. Chioselia Rusă, G. Gospodinov.

Consideră reclamantul că cele menționate supra denotă faptul că 5 membri ai biroului electoral nu pot fi imparțiali, aleși intenționat, cu scopul de a susține un singur candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei și anume pe Ilia Uzun, care are viză de reședință și locuiește pe aceeași adresă cu Primarul sat. Chioselia Rusă, G. Gospodinov și soției acestuia, M. Gospodinova, care este membru al biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă.

Întru confirmarea celor enunțate, reclamantul a invocat ca probe decizia nr.5/5 din 29 iulie 2021 a Consiliului satului Chioselia Rusă „Privind înaintarea candidaturilor în componența Biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă”; procesul-verbal nr.5 din 29 iulie 2021 al ședinței Consiliului local Chioselia Rusă din raionul Comrat; Hotărârea nr.33 din 23 august 2021 a Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr.1 „Privind formarea biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr. 58”; listele alegătorilor; documentele depuse de către candidați la Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei, inclusiv buletinele de identitate ale candidaților ș.a.

A susținut că conform art.12 alin.(4), (5) și (7) din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat: a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află; b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese. Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5).

Potrivit art.5 alin.(2) din Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, mandatul consilierului încetează înainte de termen în caz de: b) încălcare a Constituției, a altor legi ori interese ale colectivității locale, precum și participare la acțiunile unor organe anticonstituționale, fapt confirmat prin hotărârea definitivă a instanței de judecată; c¹) stabilire, prin act de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.

Conform art.15 alin.(1) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate personal sau prin intermediul unei persoane terțe într-o situație de conflict de interese real sunt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public.

Consideră Constantin Belopșițki că decizia Consiliului local Chioselia Rusă nr. 5/5 din 29 iulie 2021, în partea înaintării candidaturilor: Anatoliei Sîbi, Natalia Sîbii, Natalia Nazarenco și Valentina Balaeș, este ilegală, lovită de nulitate absolută, reieșind din prevederile art.15 alin.(1) din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Referitor la membrul propus și aprobat al biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr.58, Mariana Gospodinova, a menționat reclamantul că conform art.32 alin.(5) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, membrii consiliilor și birourilor electorale: nu pot acționa în interesele niciunui dintre concurenții electorali; nu pot să acorde sprijin financiar sau de altă natură direct sau indirect niciunui dintre concurenții electorali la alegeri.

Din prevederile art.33 alin.(2) lit.b) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, rezultă că, un membru al consiliului sau biroului electoral este eliberat de atribuțiile unui membru al consiliului și biroului electoral până la expirarea mandatului în baza deciziei organului care l-a numit în următoarele cazuri: „încălcări, stabilite la alin.(5) art.32 din prezentul cod”.

Iar, reieșind din prevederile art.33 alin.(3) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, organul care a numit un membru al consiliului sau biroului electoral este obligat să numească un nou membru al consiliului sau biroului electoral în locul celui care a plecat în termen de 10 zile, dar nu mai târziu de ziua ce precedă ziua alegerilor, în modul stabilit de prezentul cod.

Astfel, având în vedere că concurentul electoral la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, Ilia Uzun, își are domiciliu și locuiește pe aceeași adresă cu membrul biroului electoral Mariana Gospodinova, care este și soția Primarului sat. Chioselia Rusă, ultima nu este în drept să dețină funcția de membru al biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă, deoarece aceștia locuiesc împreună pe aceeași adresă și în aceeași locuință, fapt ce denotă că concurentului electoral Ilia Uzun i se oferă atât sprijin direct, cât și indirect în perioada electorală.

În acest sens, Mariana Gospodinova urma să-și declare abținere din momentul înregistrării lui Ilia Uzun ca concurent electoral.

A susținut reclamantul că imediat ce a aflat despre faptul dat, în următoarea zi la 15 septembrie 2021 s-a adresat cu contestație la Consiliul Electoral de Circumscripție

Comrat nr.1, care prin Hotărârea nr. 56 din 16 septembrie 2021 a admis contestația sa integral și au fost demși înainte de termen din funcțiile deținute membrii Biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă nr.58 și anume pe: Mariana Gospodinova, Anatolii Sîbi, Natalia Sîbi, Mariana Nazarenco și Valentina Balaș.

Prin Hotărârea nr.58 din 17 septembrie 2021 a Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr.1 au fost introduse modificări în Hotărârea Consiliului Electoral de Circumscripție „Privind formarea biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr.58 pentru pregătirea și desfășurare alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, stabilite pentru data de 19 septembrie 2021”, iar în componența biroului electoral sat. Chioselia Rusă nr.58 au fost incluși alți membri din rezerva funcționarilor din sfera electorală în locul celor demși înainte de termen.

Nefiind de acord cu Hotărârea Consiliului de Circumscripție Comrat nr.1, la 17 septembrie 2021 concurentul electoral Ilia Uzun s-a adresat cu contestație la Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei cu privire la anularea acesteia.

A notat reclamantul că la emiterea hotărârilor sus-vizate, nu au fost încălcate drepturile concurentului electoral Ilia Uzun, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei. De fapt, el și-a atribuit un rol de avocat în privința membrilor Biroului electoral de circumscripția Chioselia Rusă, demși înainte de termen, care nu au contestat demiterea lor.

Consideră că cele menționate supra, confirmă implicarea și legătura directă între membrii demși ai biroului electoral și concurentul electoral Ilia Uzun.

Cu toate acestea, prin Hotărârea nr.64/2 (302) din 17 septembrie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei a fost admisă contestația lui Ilia Uzun și anulată Hotărârea nr.58 din 17 septembrie 2021 a Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr. 1, precum și efectele juridice ale acestei hotărâri.

Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei a motivat hotărârea prin faptul că legăturile de rudenie nu constituie temei de demitere înainte de termen a membrilor biroului electoral de circumscripție din funcțiile deținute.

Deși pârâta a făcut trimitere la prevederile art.33 alin.(2) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, totuși au fost ignorate dispozițiile art.32 alin.(5) lit.b) din același Cod, care stipulează că demiterea înainte de termen a membrului biroului electoral poate avea loc în baza deciziei organului care a numit-o, adică a Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr. 1.

Mai mult ca atât, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei prin hotărârea de admitere a contestației a concurentului electoral Ilia Uzun a intervenit în activitatea Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr. 1, depășindu-și competența. Or, în conformitate cu art.28 lit.b) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, formarea birourilor electorale de circumscripție și exercitarea supravegherii asupra lor ține de competența Consiliului Electoral de Circumscripție, dar nicidecum a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

Reieșind din prevederile art.29 alin. (2), (8) și (9) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, secțiile de votare se formează de către consiliile electorale de circumscripție. Birourile electorale de circumscripție se formează de către Consiliile electorale de circumscripție nu mai târziu de 25 de zile înainte de ziua alegerilor în componență de nu mai puțin de cinci și nu mai mult de unsprezece membri.

Consideră reclamantul că Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei nu era în drept să intervină în formarea birourilor electorale de circumscripție, mai ales la solicitarea unui concurent electoral.

Pe lângă acestea, dânsul nici nu a fost înștiințat despre ședința din 17 septembrie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei pe marginea examinării contestației lui Ilia Uzun și nici nu a fost invitat la aceasta, prin ce a fost lipsit de dreptul de a prezenta probe.

Totodată, potrivit pct.19 din Regulamentul „Privind procedura de examinare și soluționare a contestațiilor de către organele electorale în perioada campaniei electorale”, aprobat prin Hotărârea nr.67/15 din 25 octombrie 2016 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, examinarea contestației în cadrul ședinței organului electoral începe cu oferirea cuvântului părților cauzei pentru expunerea poziției sale și prezentarea probelor, atât de către contestatar, cât și de către partea a cărei acțiuni/inacțiuni sau hotărâre se contestă, precum și de către persoanele terțe, participante în cauză. După aceea se audiază discursul raportorului, care expune și argumentează poziția (partea motivată), prezentată în proiect, comunică despre modificările introduse în proiect după audierea părților sau anexarea la dosar a unor probe suplimentare relevante, expune temeiurile de fapt și de drept, care au dus la concluzia respectivă. Raportorului îi pot fi adresate întrebări de către alți membri ai organului electoral, inclusiv în privința circumstanțelor cauzei. Întrebările pot fi puse de asemenea de către părțile participante în cauză.

Din dispozițiile pct.15 din același Regulament, rezultă că, membrul organului electoral, căruia i-a fost transmisă contestația pentru examinarea și elaborarea proiectului hotărârii, urmează să înștiințeze părțile, participante la cauză, despre data și ora desfășurării ședinței, în care va fi examinată contestația dată.

A remarcat reclamantul că potrivit Hotărârii nr. 27/3 (95) din 28 iunie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, coordonarea activității privind examinarea prealabilă a contestațiilor parvenite în Comisie, oferirea consultațiilor pentru consiliile electorale de circumscripție referitor la aplicarea uniformă a procedurilor de examinare a contestațiilor privitor la acțiuni/inacțiuni și hotărâri ale birourilor electorale, ține de competența vicepreședintelui Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, Valentina Deli.

Contrar celor menționate, președintele Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei personal a examinat contestația depusă de Ilia Uzun, a întocmit proiectul hotărârii și l-a prezentat în ședință.

Depășirea împuternicirilor de către președintele Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei a fost invocată de către unul din membrii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei chiar în ședință, încălcare reflectată și în mijloacele mass-media.

Drept rezultat, trei dintre membrii prezenți ai Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei au votat contra admiterii contestației depuse de Ilia Uzun.

A notat reclamantul că Hotărârea nr.64/2 (302) din 17 septembrie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei i-a fost înmănată la 18 septembrie 2021.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în contencios administrativ în temeiul art. 189, 196, 205, 211, 212 din Codul administrativ, art. 12 alin. (5), (7), art. 15 alin. (1) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, art. 5 alin. (2) din Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul

alesului local, art. 28 lit. b), art. 29 alin. (2), (8), (9), art. 32 alin. (5), art. 33 alin. (2) lit. b), art. 33 alin. (3), art. 67 alin. (3) din Codul electoral al UTA Găgăuzia și pct. 5, 15, 19 din Regulamentul „Privind procedura de examinare și soluționarea a contestațiilor de către organele electorale în perioada campaniei electorale”, aprobat prin Hotărârea nr. 67/15 din 25 octombrie 2016 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

În contextul enunțat, Constantin Belopșițki a solicitat anularea Hotărârii nr.64/2 (302) din 17 septembrie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei „Cu privire la contestația lui Ilia Uzun, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe Circumscripția Chioselia Rusă nr.33 împotriva Hotărârii Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr. 1” ca ilegală și menținerea Hotărârii nr.56 din 16 septembrie 2021 a Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr. 1 „Cu privire la examinarea contestației candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, Constantin Belopșițki” și Hotărârii nr. 58 din 17 septembrie 2021 a Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr. 1 „Pentru modificarea Hotărârii nr. 33 din 23 august 2021 „Cu privire la formarea Consiliului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr. 58 pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, stabilite pentru 19 septembrie 2021”.

Prin încheierea din 18 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, au fost atrase în proces în calitate de persoane terțe, de partea pârâtului, reprezentantul Biroului electoral pe circumscripția Chioselia Rusă nr.33, precum și M. Melnicenco, M. Gospodinova, V. Dragoi, J. Sudi, A. Sîbii, M. Nazarenco, V. Balaeș, M. Melnicenco și T. Berova.

Prin hotărârea din 18 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Constantin Belopșițki.

Pentru a hotărâri astfel, prima instanță a reținut prevederile art. 29 alin. (2) și (9), art. 30 alin. (1), art. 32 alin. (5), art. 33 alin. (1), (2), (3), 66 alin. (1), (2), (6), art. 67 alin. (3), art. 68 alin. (1), art. 69 alin. (8) și (10) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, adoptat prin Legea Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015, art. 48 alin. (1) din Regulamentul Găgăuziei din 14 mai 1998, adoptat de Adunarea Populară a Găgăuziei, care reglementează aspecte privind constituirea secțiilor de votare și a birourilor electorale ale secțiilor de votare, organizarea activității consiliilor și birourilor electorale, statutul membrului consiliilor și birourilor electorale, ordinea modificării componenței consiliilor și birourilor electorale, precum și procedura examinării contestațiilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor.

Raportând normele de drept citate în raport cu materialele cauzei, prima instanță referitor la argumentul reclamantului precum că membrul biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă, Mariana Gospodinova, urma să-și declare abținere la momentul înregistrării concurentului electoral Ilia Uzun, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, și nici nu putea să fie în componența nominală a biroului electoral, din motiv că ambii au viză de reședință și de domiciliu pe aceeași adresă, l-a considerat neîntemeiat și a reținut următoarele.

Mariana Gospodinova a fost inclusă în componența biroului electoral pe circumscripția Chioselia Rusă, aceasta fiind soția primarului sat. Chioselia Rusă, însă reieșind din prevederile art.32 alin.(5) din Codul electoral al UTA Găgăuzia,

înregistrarea concurentului electoral, Ilia Uzun, candidat independent la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, care are viză de domiciliu pe aceeași adresă ca și membrul biroului electoral, nu servește ca temei de a considera că acestuia i s-a acordat direct sau indirect un anumit sprijin material sau de altă natură din partea acestuia.

Potrivit datelor din buletinul de identitate a concurentului electoral, Ilia Uzun, eliberat acestuia la 19 septembrie 2016, rezultă că viza de domiciliu al ultimului pe adresa XXXXX, a fost înregistrată la momentul perfectării actului de identitate, adică încă în anul 2016.

Mai mult, din momentul înregistrării vizei de domiciliu al concurentului electoral, Ilia Uzun, pe aceeași adresă unde locuiește Primarul sat. Chioselia Rusă și soția acestuia Mariana Gospodinova, care este membrul al biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă, au trecut mai mult de cinic ani.

În acest context, prima instanță a stabilit că la caz nu s-au depistat temeiuri legale de a considera existența unui sprijin direct sau indirect din partea membrului biroului electoral Mariana Gospodinova concurentului electoral Ilia Uzun, chiar și în cazul în care domiciliul ambilor se află pe aceeași adresă.

Faptul că Mariana Gospodinova este soția Primarului de circumscripție sat. Chioselia Rusă, nu demonstrează incompatibilitatea activității acesteia ca membrul al biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă.

Cât privește argumentul reclamantului că nici ceilalți patru membri al biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă: A. Sîbi, N. Sîbi, M. Nazarenco, V. Balaș, nu puteau fi aleși ca membri ai biroului electoral, din motiv că soții acestora fac parte din Consiliul local, și respectiv nu erau în drept să participe la alegerea componenței biroului electoral, prima instanță cu trimiterea la prevederile art.29 alin.(2) și (9) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, a notat că membrii biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă au fost numiți prin Hotărârea nr.33 din 23 august 2021 a Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr. 1 (f.d. 33), iar în atribuțiile Consiliului local intra doar prezentarea listelor componenței de bază și de rezervă a biroului electoral al secției de votare. De către Consiliului Electoral de Circumscripție Comrat nr.1 a fost constituită secția de votare în componență de 9 membri, dintre care 9 persoane din cele 10 au fost propuse de consiliul local.

Prima instanță a reținut că deși prin Hotărârea nr.56 din 16 septembrie 2021, Consiliul Electoral de Circumscripție Comrat nr.1 a considerat întemeiate argumentele reclamantului Constantin Belopșitki referitor la nulitatea absolută a deciziei consiliului local nr. 5/5 din 29 iulie 2021, precum că acest act administrativ ar fi contrar prevederilor art. 12 și 15 din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, înlocuind în așa mod 5 membri ai biroului electoral din cei 9 aleși, inclusiv și pe Mariana Gospodinova (demiterea acesteia fiind din alte motive), fără a ține cont de faptul că toți 9 membri au fost propuși prin același act administrativ - decizia consiliului local nr. 5/5 din 29 iulie 2021.

Prima instanță a subliniat că însăși membrii biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă nu se află în situație de conflict de interese incompatibilă cu statutul lor după cum prevede art.33 din Codul electoral al Găgăuziei. Presupusul conflict de interese la care face referire reclamantul îi vizează nemijlocit pe consilieri locali, iar în atare situație organul electoral ierarhic superior, Consiliului electoral pe circumscripția

Comrat nr.1, nu era în drept să excludă arbitrar membrii biroului electoral de circumscripție.

Prima instanță a concluzionat că la caz nu se atestă temeuri legale de suspiciune în imparțialitate a membrilor biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă vizați supra.

De asemenea, nu au fost constatate nici încălcări care ar influența legalitatea emiterii hotărârii contestate a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

Nu a fost reținut argumentul lui Constantin Belopșițki precum la emiterea Hotărârii nr. 58 din 17 septembrie 2021 a Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr. 1 „Pentru modificarea Hotărârii nr. 33 din 23 august 2021 „Cu privire la formarea Consiliului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr. 58 pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, stabilite pentru 19 septembrie 2021”, nu au fost încălcate drepturile concurentului electoral Ilia Uzun, precum și că acesta și-a atribuit rolul de avocat a membrilor biroului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă, demiși înainte de termen, care nici nu au contestat hotărârea sus-vizată.

În acest sens prima instanță, cu trimitere la dispozițiile art.30 alin. (1) și art.66 alin.(1) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, a indicat că Consiliul electoral pe circumscripția Comrat nr.1, la constituirea noii componente a membrilor biroului electoral, a afectat drepturile și interesele tuturor candidaților înregistrați pe circumscripția electorală nr. 33 Chioselia Rusă, inclusiv și a lui Ilia Uzun.

A fost considerat neîntemeiat argumentul reclamantului precum că Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei prin Hotărârea nr.64/2 (302) din 17 septembrie 2021, prin care a fost admisă contestația concurentului electoral Ilia Uzun, a admis o ingerință în activitatea Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr.1, depășindu-și în așa mod competențele prevăzute de lege, precum și nu era în drept să intervină în formarea birourilor electorale de circumscripție, mai ales la solicitarea unui concurent electoral, or, conform art.26 alin. (1) lit. n) din Codul electoral al UTA Găgăuzia, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei în perioada electorală are următoarele atribuții: examinează cererile și contestațiile asupra hotărârilor și acțiunilor consiliilor electorale de circumscripție și birourilor electorale ale secțiilor de votare a Găgăuziei, adoptă hotărâri executorii pe marginea lor.

A conchis prima instanță că Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei dispunea de împuterniciri să anuleze Hotărârea nr.56 din 16 septembrie 2021 a Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr.1 „Cu privire la examinarea contestației candidatului la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, Constantin Belopșițki” și Hotărârea nr. 58 din 17 septembrie 2021 a Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr. 1 „Pentru modificarea Hotărârii nr. 33 din 23 august 2021 „Cu privire la formarea Consiliului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr. 58 pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei, stabilite pentru 19 septembrie 2021”.

Referitor la argumentul reclamantului precum că nu a fost înștiințat și nici nu a fost invitat la ședința din 17 septembrie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei pe marginea examinării contestației concurentului electoral, Ilia Uzun, prima instanță a menționat că acesta nu constituie teme de anulare a hotărârii contestate.

La fel, a fost considerat irelevant și argumentul reclamantului precum că conform Hotărârii nr.27/3 (95) din 28 iunie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, coordonarea activității privind examinarea prealabilă a contestațiilor parvenite în Comisie, oferirea consultațiilor pentru consiliile electorale de circumscripție referitor la aplicarea uniformă a procedurilor de examinare a contestațiilor ce țin de acțiuni/inacțiuni și hotărâri ale birourilor electorale, ține de competența exclusivă a vicepreședintelui Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, Valentina Deli, și nu a președintelui Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, Iana Covalenco.

Or, conform Hotărârii nr. 27/3 (95) din 28 iunie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, la repartizarea competențelor între membrii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei în perioada electorală în Adunarea Populară a Găgăuziei numită pentru 19 septembrie 2021, vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, Valentina Deli, are dreptul să exercite atribuțiile președintelui, la dispoziția scrisă a acestuia, sau în cazul îmbolnăvirii acestuia, sau din alte cauze obiective care împiedică exercitarea de către președinte a atribuțiilor sale; coordonează activitatea de examinare prealabilă a contestațiilor parvenite în Comisie, la necesitate oferă consultații consiliilor electorale de circumscripție și birourilor electorale ale secțiilor de votare privind aplicarea uniformă a procedurilor ce se referă la acțiunile/inacțiunile și hotărârile birourilor electorale.

Mai mult, Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei este un organ colegial și toate hotărârile, inclusiv emise în baza contestațiilor, se aprobă cu vot colegial.

Faptul că vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, Valentina Deli, coordonează activitatea de examinare prealabilă a contestațiilor parvenite în Comisie, nu reprezintă o împuternicire exclusivă sau specială la examinarea contestațiilor. Mai mult, conform Hotărârii nr. 27/3 (95) din 28 iunie 2021 a Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, președintele Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, Iana Covalenco, coordonează activitatea tuturor organelor electorale de pregătire și desfășurare a alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei numite pentru data de 9 septembrie 2021, în conformitate cu Codul electoral al Găgăuziei.

Astfel, prima instanță a considerat că argumentul reclamantului Constantin Belopșițki precum că președintele Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nu dispune de împuterniciri să examineze contestațiile în limita atribuțiilor sale de coordonare a activității organelor electorale de pregătire și desfășurare a alegerilor Adunării Populare a Găgăuziei numite pentru 19 septembrie 2021, este neîntemeiat, contrar celor expuse.

Pe final, prima instanță a concluzionat că lipsesc temeiuri de admitere a acțiunii în contencios administrativ depusă de Constantin Belopșițki și de anulare a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 64/2 (302) din 17 septembrie 2021 „Cu privire la contestația lui Ilia Uzun, candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei pe Circumscripția Chioselia Rusă nr. 33 împotriva Hotărârii Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr. 1”.

La 20 septembrie 2021, Constantin Belopșițki a depus recurs împotriva hotărârii din 18 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, iar la 22 septembrie 2021 a prezentat supliment la recurs, solicitând admiterea acestuia, anularea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii în sensul formulat.

În motivarea recursului Constantin Belopșitki a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o neîntemeiată, prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material.

Recurentul a indicat că prima instanță la emiterea soluției sale nu a ținut cont de faptul că unul din membrii Consiliului electoral pe circumscripția Comrat nr.1 a declarat că contestația sa a fost depusă întemeiat, fiind admisă și transmisă Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

A fost ignorată cererea sa nr.1306-543/101 din 06 septembrie 2021, depusă la Cancelaria de Stat privind efectuare controlului asupra alegerii și numirii membrilor Consiliului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr. 33.

De asemenea, prima instanță nu s-a expus în privința relațiilor de rudenie dintre membrii biroului electoral de circumscripție Chioselia Rusă incluși în listă, făcând referire doar asupra Marianeii Gospodinova, ignorând astfel conflictul de interese dintre ceilalți membri ai Consiliului electoral de circumscripție sat. Chioselia Rusă nr. 58.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că la caz se contestă hotărârea Comisiei Electorale Central a Găgăuziei emisă în perioada electorală a alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei.

Respectiv, speței sunt aplicabile art.5 alin.(3) din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 în raport cu art.2 alin. (2) din Codul administrativ, potrivit căror, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod, inclusiv la termenul de depunere a recursului împotriva hotărârii judecătorești, sunt aplicabile normele Codului electoral al UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015, care față de Codul administrativ sunt norme juridice speciale aplicabile anumitor categorii de raporturi sociale și/sau subiecți strict determinați.

Astfel, conform art.69 alin.(8) Cod electoral al UTA Găgăuzia, hotărârea instanței de judecată poate fi contestată în termen de 3 zile de la pronunțare.

Din materialele cauzei rezultă că hotărârea Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 18 septembrie 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

reține că recursul depus de Constantin Belopșițki la 20 septembrie 2021 și cel suplimentar la 22 septembrie 2021, este în termen.

La 23 septembrie 2021, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, în adresa Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei, prin intermediul poștei electronice, a fost expediată copia recursului depus de Constantin Belopșițki, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Constantin Belopșițki în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246, alin.(1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil, bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care, pe cale de consecință, nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărârea din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Constantin Belopșițki.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Constantin Belopșițki se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Nina Vascan

judecătorii

Victor Burduh

Aliona Miron